

УДК 338.1:69.003

І.М.Якимчук,

канд.екон.наук, доцент,

ORCID:0000-0002-9198-5188

Л.А.Покрова,

студент

Київський національний університет будівництва і архітектури

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Ефективна діяльність будівельного підприємства залежить від раціонального використання усіх видів ресурсів, що обумовлює необхідність переходу до оптимальної системи управління витратами.

У статті розкриті суть, значення та класифікація операційних витрат фінансово-господарської діяльності будівельного підприємства.Визначено поняття оптимізації витрат та упорядковано напрямки оптимізації витрат, що дозволяє ефективніше використовувати ресурси підприємства, знизити собівартість продукції та максимізувати прибуток.

Ключові слова:*управління витратами, оптимізація витрат, конкурентоспроможність, будівництво, собівартість.*

Постановка проблеми. Будівництво – одна з провідних галузей національної економіки, результати якої мають не тільки важливе економічне значення, але і соціальне. Ця галузь досить матеріалоемна та має довготривалий виробничий цикл. Зростання рівня операційних витрат підприємств будівельної галузі обумовлено підвищенням цін на матеріальні ресурси, відсотків за користування кредитом, трансакційних витрат та ін. В умовах кризи значно зростає необхідність удосконалення управління витратами будівельних підприємств, своєчасного аналізу та контролю за їх формуванням, окреслення напрямків оптимізації операційних витрат.

Стрімкий розвиток економіки та зростання конкуренції спонукає підприємство знаходитися у постійній боротьбі за лідируючі позиції на ринку. Тому, отримання прибутку та здобуття конкурентної переваги є першочерговою метою здійснення господарської діяльності підприємства. Правильно налагоджена і організована система управління сприяє підвищенню конкурентоспроможності та прибутковості підприємства.

Отримання найбільшого ефекту з найменшими витратами, економія природних, трудових, матеріальних та фінансових ресурсів залежать від того, як підприємство вирішує питання управління витратами та проводить пошук способів їх зниження. Практично кожне будівельне підприємство має резерви для оптимізації витрат, що

дозволяє йому досягти економічної ефективності, а також підвищити конкурентоспроможність на ринку.

Сучасні умови господарювання висувають нові вимоги до системи управління витратами. До причин, які спонукають підприємство проводити оптимізацію своїх операційних витрат та знаходити шляхи економії ресурсів, відносять можливість вивільнення коштів, які можна інвестувати у власний розвиток, на надання нових сервісів, які потрібні цьому ринку, зниження собівартості продукції та послуг для зростання конкурентоспроможності на ринку, а також зростання обсягів виробництва продукції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження методології, структури, методів та напрямків оптимізації витрат знайшло відтворення у наукових працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких А. Чандлер, В. Панасюк, А. Юданов, В. Лебедєв, А. Пилипенко, А. Тимохов, А. Зорін, В. Палій, С. Ніколаєва, А. Гальчинський, Н. Єгорова, К. Філіппов, В. Петрова, Е. Брігхем, І. Романенко, Дж. Шанк, Б. Мігалатин, М. Білик, О. Бондаренко, Б. Литвин, Ю. Овдій. Безліч завдань і методів їх вирішення, пов'язаних з управлінням витратами на підприємствах, відтворено в наукових роботах вітчизняних вчених, таких як Г.Тітаренко, Л. Коваленко, М. Корінько, Т. Котенко, Л. Ремньова. Питання будівництва і зниження собівартості БМР в Україні досліджували багато вчених, серед яких: С. Мочерний, М. Шашко, О.Вовк, Н. Гушлик.

Проте структурні зміни економіки, що відбуваються сьогодні, вимагають постійного вдосконалення шляхів оптимізації виробничих витрат на підприємстві, тому подальше дослідження даної тематики є актуальною темою та потребує аналізу.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Навіть велика кількість досліджень, відсутність комплексних підходів до вирішення цих питань не дозволяє конкретизувати пріоритетні напрями та методи оптимізації операційних витрат на будівельних підприємствах, що можуть бути практично застосовані в сучасних умовах. Підприємства прагнуть знайти нові шляхи й методи оптимізації поточних витрат та економії ресурсів задля зменшення собівартості продукції або послуг та зміцнення конкурентних позицій на ринку.

Мета статті полягає у систематизації теоретичних основ та практичного досвіду, ретельному аналізі операційних витрат будівельного підприємства у процесі здійснення господарської діяльності та розробці напрямів подальшої оптимізації витрат.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кожен вид діяльності, що передбачає досягнення встановлених цілей, неможливий без здійснення певних витрат. Для того, щоб отримати будь-який результат, повинен відбутися процес витрачання. Саме тому витрати відіграють одну з ключових ролей у життєдіяльності всіх господарюючих суб'єктів.

Витрати- це вартісне відображення абсолютної величини спожитих ресурсів, які необхідні для реалізації виробничо-господарської діяльності підприємства і досягнення ним поставленої мети [6].

Основним напрямком діяльності кожного підприємства є отримання максимального прибутку, оскільки підприємство-виробник закупає усі засоби виробництва і перетворює їх у кінцевий продукт, призначений для продажу. Кількість товару, що буде продаватися на ринку, залежить від рівня витрат, які фірма здійснила протягом усього виробничого циклу, і реального попиту на готову продукцію. Відповідно можна зробити висновок, що розмір витрат виробництва є однією з умов успіху на ринку, оскільки чим меншими є витрати виробництва, тим більшим є прибуток, який отримує підприємство з врахуванням рівня ринкових цін [1].

Витрати операційної діяльності включають в свій склад витрати основної діяльності та інших видів діяльності будівельного підприємства, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

Витрати основної діяльності – витрати будівельного підприємства, які пов'язані з використанням або реалізацією будівельно-монтажних робіт. Витрати операційної діяльності групуються за елементами (сукупністю економічно однорідних витрат) з метою визначення загального обсягу використаних трудових, матеріальних та виробничих ресурсів з метою здійснення контролю за станом таких витрат. Елементи операційних витрат згруповано в таблиці 1 [9].

Таблиця 1

Елементи операційних витрат

№	Елемент	Склад елементу операційних витрат
1.	Матеріальні витрати	Сировина та матеріали, паливно-мастильні матеріали, будівельні конструкції та устаткування, запасні частини, електроенергія тощо.
2.	Витрати на оплату праці	Основна та додаткова заробітна плата, заохочення та виплати працівникам, які зайняті виконанням БМР.
3.	Відрахування на соціальні заходи	Обов'язкове державне та податкове страхування.
4.	Амортизація	Сума амортизації нарахованої на основні засоби, зайняті виконанням БМР
5.	Інші операційні витрати	Витрати на службові відрядження, охорону праці, консультаційні послуги, протипожежна охорона, проведення аудиторських перевірок тощо.

Елемент «Матеріальні витрати» включає в себе вартість використаних у виробництві, для експлуатації будівельних машин і механізмів, на загальновиробничі, адміністративні витрати та витрати на збут таких складових: будівельних матеріалів; палива; електроенергії; запасних частин; деталей і конструкцій; інших матеріалів.

Елемент «Витрати на оплату праці» включає в себе заробітну плату за окладами і тарифами, премії і заохочення, оплату відпусток, виплати пов'язані з набором робочої сили, підготовкою і перепідготовкою кадрів та іншими виплатами.

До елемента «Відрахування на соціальні заходи» включаються: відрахування до пенсійного фонду; відрахування на соціальне страхування; страхові внески на випадок безробіття; страхові внески від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань та інші заходи.

Елемент «Амортизація» складається з суми нарахувань амортизації основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів, за якими нараховується знос і які використовуються у будівельному виробництві.

Витрати операційної діяльності, які не увійшли до охарактеризованих вищих елементів об'єднані в окремий елемент «Інші операційні витрати». До них відносять такі витрати: оплата різноманітних послуг сторонніх організацій; витрати, пов'язані з набором робочої сили; вартість харчування працівників будівництва, у випадках передбачених законодавством; виплата винагород та інші витрати операційної діяльності [9].

Основною метою управління будь-якими витратами є їх мінімізація. Невисокий рівень витрат може забезпечити підприємству на ринку певні конкурентні переваги, досягти більш високих розмірів прибутку, підвищити свою ліквідність та платоспроможність. Проте неплановане зниження рівня витрат може мати і негативні наслідки, а саме зменшення обсягу товарообороту, погіршення якості продукції та втрату довіри споживача і як наслідок – зниження іміджу та втрату позицій на ринку.

Суттю управління витратами є досконале та ретельне вивчення витрат та їх класифікація, планування, контроль, аналіз та оптимізація витрат. Проте система управління витратами не зводиться до їх обмеження та контролю, тобто вона полягає в оптимізації витрат для отримання підприємством бажаного результату. Проте всі витрати, які несе підприємство безпосередньо впливають на кінцевий результат. Отже, чим ефективніша система управління саме витратами на підприємстві, тим успішнішим воно є.

Отже, управління витратами – це складний економічний процес, цілеспрямований на формування оптимального рівня витрат підприємства. Оптимально налагоджена система управління витратами допомагає економити наявні ресурси і отримувати максимальну віддачу від них.

Управляти витратами означає:

- 1) організувати облік витрат у відповідності до підрозділів;
- 2) аналізувати структуру витрат та її вплив на результати діяльності підприємства;
- 3) приймати обґрунтовані управлінські рішення;
- 4) планувати рівень витрат;
- 5) планувати прибуток з урахуванням обсягів здійснюваних витрат та змін у ринковому середовищі;

б) організувати дієву систему мотивації працівників до контролю та зменшення витрат;

7) контролювати рівень витрат та вживати заходи для їх зменшення.

Управління витратами – це система цілеспрямованого впливу на склад, структуру і процеси витрат та їх чинники на всіх етапах формування і розподілу витрат, що ґрунтується на використанні об'єктивних економічних законів і функцій менеджменту, задля підвищення ефективності діяльності підприємства на основі оптимізації рівня витрат, забезпечення йому конкурентного становища на ринку та досягнення стратегічної мети і поточних завдань його розвитку [4].

Основним завданням управління витратами є пошук найефективнішого способу використання наявних ресурсів, а саме оптимізація витрат. Отже, оптимізація та управління витратами підприємства дасть змогу позитивно вплинути на рівень конкурентоспроможності підприємства.

Процес оптимізації діяльності підприємства – це шляхи пошуку найефективніших методів господарювання, при яких підприємство отримувало б максимальний ефект з мінімальними витратами [5].

Оптимізація витрат – це безперервний процес планування, обліку, аналізу, контролю витрат та прийняття рішень щодо подальшої економічної політики підприємства з використанням інструментів мотивації працівників на всіх рівнях сформованої організаційної структури.

Планування здійснюється з метою визначення необхідного рівня витрат для забезпечення ефективної роботи підприємства, а також обчислення прибутку, який буде отримано за певного рівня та структури витрат; облік – передбачає спостереження, ідентифікацію вимірювання та реєстрацію фактів витрачання ресурсів у процесі господарської діяльності підприємств; аналіз проводиться з метою визначення ступеня раціональності витрат та оцінки впливу відповідних факторів на їх рівень; організація та контроль – полягає у визначенні місць формування витрат і центрів відповідальності з метою відслідковування причин перевитрат або економії та виявлення відповідальних за це осіб; прийняття рішень у сфері витрат здійснюється з метою обґрунтування доцільності виробництва окремих видів продукції, виборі техніки та технології, формування товарного асортименту підприємства тощо[8].

Враховуючи особливості будівельного підприємства та види його діяльності доцільно застосовувати наступні напрямки оптимізації витрат.

Перш за все це врегулювання системи управління витратами, тобто організація детального обліку витрат та скорочення ланковості управлінського персоналу.Організаційна система встановлює, яким чином на підприємстві управляють витратами , тобто хто це робить, в які терміни, з використанням якої інформації і документів, якими способами. Визначаються місця виникнення витрат, норми витрат і центри відповідальності за їх дотримання. Розробляється ієрархічна система лінійних і функціональних зв'язків керівників і фахівців, що беруть участь в управлінні витратами, яка має бути сумісна з організаційною і виробничою структурою підприємства [6].Організація і деталізація витрат дозволить фахівцям

чітко виявляти де саме можна скоротити витрати, а де відбуваються зайві перевитрати.

Якщо витрати розглядати як інструмент збільшення прибутку, то необхідно проаналізувати з метою оптимізації кожної з їх частин. Однією з вагомих частин витрат є витрати на оплату праці.

Отже, другий напрямком це оптимізація витрат на оплату праці. Заробітна плата є одним з елементів витрат, має свою структуру і утворює фонд оплати праці штатних працівників.

Резервами зниження витрат на оплату праці є підвищення продуктивності праці за рахунок автоматизації торговельних процесів, а також покращення використання робочого часу за рахунок ліквідації можливих його витрат, підвищення рівня дисциплінованості працівників [3].

Підвищення продуктивності праці можна забезпечити шляхом використання наступних пропозицій:

- механізація та автоматизація виробництва, застосування ефективної техніки та нових ефективних розробок, зміна або модернізація старого обладнання;
- застосування у діяльність економічних методів управління, вдосконалення ціноутворення, фінансово-кредитного механізму;
- оптимізація чисельності працівників та підвищення їх кваліфікації, пошукова ефективної системи матеріального стимулювання.

Для підвищення продуктивності праці важливим є її організація – підготовка робочого місця, забезпечення належної матеріально-технічної бази, раціональна організація робочого часу.

Також оптимізація несе за собою мотивацію персоналу. Так, якщо заробітна плата буде виплачуватися не фіксованою ставкою, а частково у вигляді відсотка від реалізації або бонусів за досягнення відповідних результатів, це буде мотивувати працівників, сприятиме підвищенню прибутковості підприємства та зменшенню витрат на оплату праці у разі невиконання певного плану реалізації або поставлених завдань.

Проте, оптимізація через мотивацію може нести негативні побічні ефекти, коли управління стимулює співробітників діяти не в інтересах підприємства. В цьому випадку система управління призводить до відсутності збігу цілей. І навпаки, коли управління мотивує бажану для організації поведінку, тоді цілі організації і цілі співробітників співпадають.

Управління за результатами може викликати розбіжності цілей, особливо якщо необхідні організації результати можуть бути визначені тільки частково, тобто співробітники зосередять свої зусилля тільки на тих ділянках роботи, які відслідковуються системою управління, незалежно від того, наскільки це бажано для цілей організації в цілому. Іншими словами, вони намагатимуться в першу чергу підвищити власні показники роботи, незалежно від того, наскільки їх дії працюють на досягнення загальних організаційних цілей. Крім того, співробітники можуть ігнорувати деякі важливі ділянки, якщо ці ділянки системою управління не відслідковуються [2].

Ще однією вагомою частиною витрат є матеріальні витрати, що входять до собівартості продукції. Процес закупівлі сировини має також бути впорядкованим та організованим. Наступним напрямком оптимізації витрат є перегляд керівниками компанії процесу закупівлі. Потрібно проводити тендер серед постачальників та обирати найбільш вигідніші умови покупки сировини. Потрібно проводити наскрізний аналіз логістичних каналів для виявлення поточного стану запасів та визначити шляхи їх можливого зменшення. У багатьох випадках цього можна досягти шляхом скорочення складів або часткового їх об'єднання [7].

Також необхідно удосконалити роботу відділу логістики (скорочення ланковості товаропросування і відстані перевезень). При доцільній організації процесу поставок зменшиться кількість складських запасів, в тому числі і обсяг готової, але не реалізованої продукції. Складські приміщення, що звільняються можна здавати в оренду, таким чином розморозити частину грошових ресурсів.

Переоснащення матеріально-технічної бази підприємства також можна розглядати напрямком оптимізації витрат: застосування нової, прогресивної та інноваційної техніки та обладнання, застосуванням нових видів сировини і матеріалів, автоматизацією і механізацією обладнання. Але цей напрям є досить неоднозначним і далекоглядним. Відділ управління витрат повинна провести аналіз щодо економічної вигоди придбання нового або модернізації старого обладнання. Наведена аналітична інформація із розрахунками щодо придбання або модернізації обладнання допоможе керівникам прийняти вірні рішення щодо понесення таких витрат.

Ще одним заходом зниження витрат можна розглядати впровадження на підприємстві концепції ланцюга цінностей. Налагодження тісних зв'язків з постачальниками та покупцями. Ланцюг цінності представляє собою узгоджений набір видів діяльності, що створюють цінність для підприємства, починаючи з вихідних джерел сировини для постачальників цього підприємства аж до готової продукції, яка доставлена кінцевому покупцеві, включаючи обслуговування споживача. При цьому акцентується увага не тільки на процесах, що відбуваються всередині підприємства, а й набагато ширше, виходячи за рамки конкретного підприємства. Суттєву перевагу підприємство може отримати, втрутившись у роботу постачальників і отримавши для себе певні переваги по витратах. З іншого боку, підприємство може поліпшити свої конкурентні переваги, приділивши увагу обслуговуванню клієнтів.

Аналізуючи ланцюжки цінностей, підприємство може підвищити свою конкурентоспроможність за рахунок розкриття прихованих резервів та подальшої оптимізації окремих видів своєї діяльності.

Висновки. Зменшення та оптимізація витрат завжди буде залишатися актуальною проблемою на будівельному підприємстві. При раціональному функціонуванні системи управління витратами, в результаті роботи якої ухвалюються рішення, спрямовані на підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності, здобуття конкурентної переваги та підвищення продуктивності підприємства, сприятиме його успішності та розвитку.

Доцільно відмітити, що одним із основних засобів підвищення прибутковості та конкурентоспроможності є не просто зменшення, а саме оптимізація витрат.

Після проведення комплексного аналізу витрат підприємства визначено, що в процесі діяльності підприємства досягнення конкурентної переваги можливо здійснити через застосування наступних напрямів оптимізації:

- удосконалення системи управління витратами;
- оптимізація витрат на оплату праці та підвищення продуктивності праці;
- удосконалення процесу закупівлі;
- організація відділу логістики;
- придбання нового або модернізація старого обладнання;
- впровадження концепції ланцюга цінностей.

Управління витратами підприємства – це ціла самостійна система і вона може ефективніше працювати при економному і раціональному використанні наявних ресурсів. При цьому система може забезпечувати активний та системний пошук перспектив щодо зниження витрат, і таким чином забезпечувати розвиток підприємства та підвищення його конкурентоспроможності.

Для успішного функціонування підприємств, керівники повинні більше уваги приділити налагодженню системи управління витратами, використовувати нові заходи і напрями оптимізації витрат, потрібно вивчати і застосовувати досвід зарубіжних компаній.

Список літератури:

1. Андрианова Т.Р. Прямые и косвенные поставки / Т.Р. Андрианова // Ресурсы, Информация, Снабжение, Конкуренция. – 1999. – № 4. – С. 38.
2. Друри К. Управленческий и производственный: учебный комплекс для студентов. – 6-е изд. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2012. – 1423 с.
3. Качмарик Я.Д. Витрати підприємства та шляхи їх оптимізації / Я. Качмарик, О. Верещинська // науковий вісник НЛТУ :збірник науково-технічних праць. — Львів, 2007. — 17.4. — С.174-177.
4. Колісник Г.М. Складові системи управління витратами підприємницьких структур [Електронний ресурс] / Г.М. Колісник // Економічний вісник університету. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний ун-т ім. Г. Сковороди». – 2011. – Вип. 17/2. – С. 66–69. – Режим доступу до ресурсу <http://www.uk.x-pdf.ru/5ekonomika/1711469-1-udk-65-336-kolisnik-kandidat-ekonomichnihnauk-docent-kafedri-obliku-auditu-zakarpatskogo-derzhavnogo-universitetu.php>.
5. Косинська О. В. Оптимізація витрат як засіб підвищення прибутковості підприємств.Формування ринкових відносин в Україні. — 2011.- № 7(122). — с. 106-110. — Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/frvu_2011_7_25.pdf.
6. Леонов Я.В. Система управління витратами як фактор підвищення конкурентоспроможності /Я.В. Леонов, Ю.С. Герасименко // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. 2010. № 1. Том 2. С.175-183.

7. Маліновська І. Оптимізація структури витрат як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства/ матеріали конф. «Ефективність бізнесу в умовах трансформації економіки», 29.04.2011. Режим доступу до ресурсу: <http://conf-cv.at.ua/forum/50-415-1>.

8. Попович Г.В. Оптимізація витрат підприємства, як важливий фактор підвищення конкурентоспроможності. матеріали конф. «Актуальные проблемы современных наук». 2011. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2011/Economics/14_87797.doc.htm.

9. Свідерський Є. І. Бухгалтерський облік у галузях економіки: Навч. посібник. — К.:КНЕУ, 2004. — 233 с.

References:

1. Andryanova, T.R (1999). Priamye y kosvennye postavky // Resursy, Ynformatsiya, Snabzhenye, Konkurentsya. – № 4. – S. 38.

2. Drury, K (2012). Upravlencheskiy y proyzvodstvennyj: uchebnyj kompleks dlia studentov. – 6-e yzd. - M.: YuNYTY - DANA. – 1423 p.

3. Kachmaryk, Ya.D (2007). Vytraty pidpriemstva ta shliakhy ikh optymizatsii / Ya. Kachmaryk, O. Vereschyn'ska // naukovyj visnyk NLTU :zbirnyk naukovotekhnichnykh prats'. — L'viv. — 17.4. — p.174-177.

4. Kolisnyk, H.M (2011). Skladovi systemy upravlinnia vytratamy pidpriemnyts'kykh struktur [Elektronnyj resurs] / H.M. Kolisnyk // Ekonomichnyj visnyk universytetu. DVNZ «Pereiaslav-Khmel'nytskyj derzhavnyj pedohahichnyj un-t im. H. Skovorody». – Vyp. 17/2. – p. 66–69. – Rezhym dostupu do resursu <http://www.uk.x-pdf.ru/5ekonomika/1711469-1-udk-65-336-kolisnik-kandidat-ekonomichnihnauk-docent-kafedri-obliku-auditu-zakarpat'skogo-derzhavnogo-universitetu.php>.

5. Kosyn'ska, O. V (2011). Optymizatsiia vytrat iak zasib pidvyschennia prybutkovosti pidpriemstv [Elektronnyj resurs] // Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini. — № 7(122). — p. 106-110. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/frvu_7_25.pdf.

6. Leonov, Ya.V (2010). Systema upravlinnia vytratamy iak faktor pidvyschennia konkurentospromozhnosti /Ya.V. Leonov, Yu.S. Herasymenko // Biuleten' Mizhnarodnoho Nobelivs'koho ekonomichnogo forumu. – № 1. Tom 2. – p.175-183.

7. Malinov'ska I. Optymizatsiia struktury vytrat iak faktor pidvyschennia konkurentospromozhnosti pidpriemstva [Elektronnyj resurs] / Iryna Malinov'ska // materialy konferentsii «Efektyvnist' biznesu v umovakh transformatsii ekonomiky», 29.04.2011. — Rezhym dostupu do resursu: <http://conf-cv.at.ua/forum/50-415-1>.

8. Popovych H.V. Optymizatsiia vytrat pidpriemstva, iak vazhlyvyj faktor pidvyschennia konkurentospromozhnosti [Elektronnyj resurs] / H.V. Popovych // materyaly konferentsyy «Aktual'nye problemy sovremennykh nauk». — 2011. — Rezhym dostupu do resursu: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2011/Economics/14_87797.doc.htm.

9. Sviders'kyj, Ye. I (2004). S 24 Bukhhalters'kyj oblik u haluziakh ekonomiky: Navch. posibnyk. — K.:KNEU. — 233 p.

***И.М. Якимчук, Л.А Покрова,
Направления оптимизации операционных расходов строительного
предприятия***

Эффективная деятельность строительного предприятия зависит от рационального использования всех видов ресурсов, что обуславливает необходимость перехода к оптимальной системе управления затратами.

В статье раскрыты суть, значение и классификация операционных расходов финансово-хозяйственной деятельности строительного предприятия. Визначено понятие оптимизации затрат и сортируются направления оптимизации затрат, позволяет более эффективно использовать ресурсы предприятия, снизить себестоимость продукции и максимизировать прибыль.

Ключевые слова: управление затратами, оптимизация затрат, конкурентоспособность, строительство, себестоимость.

***I.M. Yakymchuk, LA Coverage
Areas of optimization of operating expenses of a construction enterprise***

The efficient operation of a construction company depends on the rational use of all kinds of resources, which necessitates the transition to an optimal cost management system.

The article discusses the essence, meaning and classification of operating expenses of financial and economic activity of a construction enterprise. The notion of optimization of expenses is defined and the directions of optimization of expenses are adjusted, which allows to use resources of the enterprise more efficiently, to reduce the production cost and maximize profit.

Key words: cost management, cost optimization, competitiveness, construction, cost.